

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-1254

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Berg, Päivi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Tytöt paitsiossa? - Yläasteen liikunnanopettajien arviot liikunnallisesti lahjakkaista ja keskivertoa olevista oppilaista maskuliinisilla ja feminiinisillä ominaisuuksilla mitattuna			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2001-11-07	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 113 + 12	
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Työ käsittelee yläasteen liikunnanopettajien sukupuolistereotypioita, joita on mitattu Thomas Rublen 1983 tutkimukseen perustuvalla mittarilla. Rublen mittari puolestaan on muodostettu Personal Attributes Questionnairesta.</p> <p>Tutkimus on toteutettu lomakekyselynä 182:lle yläasteen liikunnanopettajalle, joista tutkimukseen vastasi 122. Tämä on n. 10 % kaikista Suomen yläasteen liikunnanopettajista.</p> <p>Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, liittävätkö opettajat liikunnallisesti lahjakkaisiin oppilaisiin maskuliiniseksi määriteltyjä ominaisuuksia ja keskivertoa oleviin feminiinisiä ominaisuuksia sekä sitä, miten opettajan sukupuoli, ikä ja opetusryhmäkokemus vaikuttaa arviointeihin. Samalla tutkittiin myös sitä, eroaako vastaustyyli opettajan sukupuolen tai oppilaan lahjakkuustason perusteella.</p> <p>Aiemmissä tutkimuksissa on mm. piilo-opetussuunnitelman yhteydessä käsitelty opettajan oppilaisiin kohdistamia erilaisia odotuksia sekä kohtelua oppilaan sukupuolen perusteella. Liikunnanopetuksen yhteisopetusryhmissäkin on usein havaittu, että opetus etenee liikaa poikien ehdoilla; korostetaan kilpailullisuutta ja ns. poikien lajeja. Tällöin sukupuolten suorituserot eivät pienene, eivätkä oppilaat itse ole tyytyväisiä yhteisiin liikuntatunteihin.</p> <p>Tämän tutkimuksen tulosten perusteella näyttää, että maskuliiniset ominaisuudet kuvaavat liikunnallisesti lahjakkaita oppilaita keskivertoa olevia paremmin. Etenkin sellaiset ominaisuudet kuin että oppilas on hyvä urheilussa, sisukas ja itsevarma. Feminiiniset ominaisuudet eivät yhtä selkeästi kuitenkaan liity keskivertoa oleviin oppilaisiin, vaan näyttävät osittain olevan liikunnanopetuksen viitekehyksen kannalta toisarvoisia ominaisuuksia. Opettajalla ei myöskään ehkä ole selkeää käsitystä siitä, millainen keskivertoa oleva oppilas on, koska tämä ei jää yhtä hyvin opettajan mieleen kuin lahjakas. Toisaalta osa feminiiniseksi määritellyistä ominaisuuksista on sellaisia, joita liitetään myös lahjakkaaseen oppilaaseen, koska nähdään tämän yleisesti olevan hyvä kaikessa.</p> <p>Opettajan sukupuolella ei tässä tutkimuksessa näytä olevan vaikutusta vastaustyyliin. Naisopettajien hajontaluvut poikkeavat tilastollisesti merkitsevästi miesten hajonnoista suurempina, mutta kuitenkin vain osassa muuttujista.</p> <p>Oppilaan lahjakkuustason vaikutus vastaustyyliin taas näkyy selvemmin; 27 muuttujassa 54:stä liikunnallisesti lahjakkaista oppilaista annettujen arvioiden hajontaluvut ovat tilastollisesti merkitsevästi suurempia kuin keskivertoa olevien oppilaiden. Tämä tukee oletusta siitä, että lahjakas oppilas nähtäisiin enemmän yksilönä kuin keskivertoa olevat. Opettaja saattaa myös mieltää liikunnallisesti lahjakkaat sisäryhmäkseen, jonka jäseniä arvioidaan enemmän yksilöllisesti ja ulkoryhmää kategorisesti.</p> <p>Eklund, M.1999. Lärarens syn på samundervisning i gymnastik. Åbo Akademis förlag.</p> <p>Hargreaves, J. 1994. Sporting females. London: Routledge.</p> <p>Lahelma, E. 1992. Sukupuolen eriytyminen peruskoulun opetussuunnitelmassa. Helsingin yliopiston kasvatustieteen laitoksen tutkimuksia 132.</p> <p>Ruble, T.L. 1983. Sex Stereotypes: Issues of change in the 1970s. Sex Roles. Vol. 9, No.3, 397-402.</p> <p>Williams, J.E. & Best, D.L. 1982. Measuring Sex Stereotypes. A Thirty-Nation Study. SAGE.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords maskuliinisuus feminiinisyys sukupuoli stereotypia liikunnanopetus koulu - yläaste tytöt			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			